

การพัฒนาความสามารถเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคิดสร้างสรรค์
บูรณาการวิถีน่าน

กมลลักษณ์ พนันไชย^{1*} และสมชาย ทุนมาก²

¹โรงเรียนสตรีศรีน่าน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

²โรงเรียนวัดภูนก อำเภอศรีสาขาลัย จังหวัดสุโขทัย 64130

Received: 24 August 2024

Revised: 17 April 2025

Accepted: 7 May 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดคิดสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่าน 2) เปรียบเทียบความสามารถเขียนเรียงความหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีพื้นความรู้วิชาภาษาไทยต่างกัน หลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแนวคิดคิดสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่าน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนสตรีศรีน่าน ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถเขียนเรียงความ และแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Dependent Sample T-Test และ One-Way ANOVA

ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเรียงความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) นักเรียนที่มีพื้นความรู้วิชาภาษาไทยต่างกันหลังเรียนมีความสามารถในการเขียนเรียงความไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน; แนวคิดคิดสร้างสรรค์; ความสามารถในการเขียนเรียงความ; วิถีน่าน

* Corresponding Author: kamonlukt65@nu.ac.th

The Development of Essay Writing Abilities in Grade 11 Students by Using Creativity-Based Learning (CBL) with Creative Folklore and an Integrated Nan Lifestyle

Kamonluk Tanunchai^{1*} and Somchai Thoonmark²

¹*Strisrinan School, Muang District, Nan Province 55000, Thailand*

²*Watpoonok School, Si Satchanalai District, Sukhothai Province 64130, Thailand*

Abstract

The purposes of the study were to: 1) Compare the essay writing abilities of grade 11 students before and after learning by using a Creativity-Based Learning (CBL) with the Creative Folklore and an integrated Nan Lifestyle; 2) Compare the essay writing abilities of grade 11 students with different levels of prior knowledge in Thai language after learning by using a Creativity-Based Learning (CBL) with the Creative Folklore and an integrated Nan Lifestyle; and 3) Study the satisfaction of grade 11 students regarding the learning management. This study was a pre-experimental research design. The sample consisted of 30 students from the 11/2 class at Strisrinan School for the academic year 2024, selected by the cluster random sampling method. The research tools included lesson plans, the essay writing test and the assessment criteria, and the satisfaction survey regarding the learning management. The statistical analyses included average, standard deviation, dependent sample t-test and one-way ANOVA.

The results of the study indicated that: 1) Students' essay writing abilities after learning were significantly higher than before learning at the 0.05 level; 2) There was no significant difference in essay writing abilities among students with different levels of prior Thai language knowledge after learning at the 0.05 level; and 3) Students' overall satisfaction with the learning management was at the highest level.

Keywords: Creativity-Based Learning; Creative Folklore; Essay Writing Abilities; Nan Lifestyle

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันมนุษย์กำลังดำรงชีวิตท่ามกลางสังคมดิจิทัลที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและมีสารสนเทศมากมาย ทั่วโลกจึงต้องพัฒนาคนให้มีความสามารถในการดำรงชีวิตในสังคมพลวัต แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2579-2560 จึงได้กำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียนไว้ว่า “มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” ประกอบด้วย การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) และการคิดคำนวณ (Arithmetic) (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2560) แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนทุกคนควรได้รับการฝึกฝนความสามารถด้านการเขียนซึ่งเป็นหนึ่งในความสามารถสำคัญสำหรับเรียนรู้และพัฒนาตนเองสู่การเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่มีคุณภาพ

การเขียนเป็นการสื่อสารขั้นสูงที่มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนเรียงความ อันเป็นรากฐานสำคัญของการเขียนหลากหลายประเภท ดังแนวคิดของ ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ (2559) กล่าวถึงความสำคัญของเรียงความไว้ว่า เป็นการฝึกทักษะทางด้านการคิดและการใช้ภาษาทำให้เกิดพัฒนาการทางความคิด เรียบเรียงความคิดอย่างเป็นระบบ ผ่านกระบวนการใช้ภาษาที่สละสลวย การฝึกเขียนเรียงความอย่างสม่ำเสมอ จึงเป็นบันไดสู่การเป็นผู้มีความสามารถทางการเขียนหรือการประพันธ์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จึงกำหนดให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกฝนเขียนเรียงความ ดังที่ได้กำหนด ตัวชี้วัดไว้ในสาระที่ 2 การเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จึงมีการจัดการเรียนรู้ในหลากหลายระดับชั้น ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

อย่างไรก็ตาม ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความของนักเรียนไทยกลับสวนทางกับความสำคัญข้างต้น และเป็นปัญหาที่พบทั้งในระดับชาติและระดับสถานศึกษาหลายแห่ง เช่น ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน และวิชาการเขียน (วิชาเพิ่มเติม) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรีศรีน่าน ซึ่งได้รับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความ ทั้งในรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม พบว่า นักเรียนเขียนเรียงความได้ไม่ดีเท่าที่ควร แม้ว่าจะเคยเรียนเขียนเรียงความมาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา แต่ยังพบปัญหาเขียนวกวน เขียนเรียงความที่มีองค์ประกอบไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง คัดลอกข้อความจากอินเทอร์เน็ต คณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสตรีศรีน่าน จึงประชุมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) พบว่า ปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากนักเรียนไม่วางโครงเรื่องก่อนเขียน คัดลอกข้อมูลโดยไม่วิเคราะห์หรือสังเคราะห์ข้อมูล นักเรียนขาดความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนการจัดการเรียนรู้ของครูที่ไม่เหมาะสมสำหรับพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถการเขียนเรียงความสูงขึ้นได้เท่าที่ควร เมื่อนักเรียนได้คะแนนน้อยจึงมีทัศนคติเชิงลบว่า การเขียนเรียงความเป็นเรื่องยาก ไม่อยากฝึกฝน เพราะน่าเบื่อ และไม่รู้ว่าเอาข้อมูลอะไรมาเขียน ที่ประชุมจึงมีมติว่าควรเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว ด้วยนวัตกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้จริง

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-Based Learning: CBL) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ ขั้นที่ 2 ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มตามความสนใจ ขั้นที่ 3 ค้นคว้าและคิด ขั้นที่ 4 นำเสนอ และขั้นที่ 5 ประเมินผล ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 และเหมาะสมสำหรับการพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความของนักเรียน ดังที่ วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์ และกิจวัตร จันทรีดี (2558) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น และช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่ออนาคต ทำให้เกิดทักษะสำคัญ 4 ประการ คือ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ทักษะด้านการค้นคว้าหาความรู้ ทักษะด้านการสื่อสาร และทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังไม่มีผู้นำการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) มาใช้พัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความของนักเรียน หากแต่นักการศึกษาหลายท่านนำการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวไปใช้พัฒนาความสามารถที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาภาษาไทย เช่น ชลธิชา นานา (2560) ได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ อรวรรณ อุดมสุข (2564) ได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สื่อให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานสามารถพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้ ผู้วิจัยจึงมีสมมติฐานว่าการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) น่าจะช่วยพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความของนักเรียนให้ดีขึ้นได้จริง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดน่านมาบูรณาการใช้จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถเขียนเรียงความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เนื่องจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสิ่งใกล้ตัวนักเรียนเคยสัมผัสและเรียนรู้จริงในชีวิตประจำวัน จึงน่าจะสามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลประกอบการเขียนเรียงความได้ดี ดังที่ พิสนุ พองศรี (2558) กล่าวถึงแนวทางการใช้วัฒนธรรมโดยพิจารณาตามพัฒนาการหรือวัยของผู้เรียนในช่วงอายุ 15-18 ปี ไว้ว่า เหมาะกับการสอนแบบบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น และสมชาย ทุนมาก (2567) ได้พัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความยึดมั่นผูกพันกับการเรียนต่างกัน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน ร่วมกับแบบฝึกทักษะที่บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเรียงความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ

กมลรัตน์ สิงห์แก้ว (2561) ได้พัฒนานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีความสามารถในการเขียนเรียงความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้แบบฝึกที่บูรณาการข้อมูลท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สืบให้เห็นว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนได้ เมื่อผู้วิจัยพิจารณาบริบทโรงเรียนสตรีศรีน่าน จังหวัดน่าน พบว่า มีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นหลากหลาย ซึ่งเรียกว่า “วิถีน่าน” เหมาะสมที่จะนำมาใช้บูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความ ในลักษณะแนวคิดคติชนสร้างสรรค์ (Creative Folklore) ซึ่งปรากฏการณ์ทางสังคม ที่เป็นการนำคติชนในสังคมประเพณีมาปรับใช้ด้วยวัตถุประสงคใหม่ ๆ ในบริบทสังคมโลกาภิวัตน์ เศรษฐกิจสร้างสรรค์การท่องเที่ยว และบริบทข้ามพรมแดน ปรากฏการณ์นี้เป็นผลจากการปรับใช้คติชนอันเป็นรากเหง้าทางวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอยู่เดิมผนวกกับวิถีคิดในการผลิตซ้ำ ประยุกต์ ผสมผสาน สร้างใหม่ หรือสร้างความหมายในบริบทใหม่ ทำให้คติชนที่สืบทอดมาในสังคมประเพณีมีพลวัตที่ต้องอธิบายด้วยบริบทใหม่ในสังคมปัจจุบัน (ศิริพร ณ ถลาง, 2562) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาสอดแทรกบูรณาการกับวิถีน่าน ประกอบด้วย 3 ประเภท ได้แก่ คติชนประเพณี คติชนวัตถุ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ยังไม่มีผู้นำแนวคิดคติชนสร้างสรรค์มาใช้ในบริบทการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียน แต่มีผู้นำมาพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ดังที่ ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ และคณะ (2558) ได้วิจัยและพัฒนาแบบฝึกอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแก้ไขปัญหการอ่านออกเสียงและการพูดภาษาไทยไม่ชัด ซึ่งประกอบด้วย คู่มือครู นิทานฝึกการออกเสียงภาษาไทย ชุดเน้นร้อยแก้วภาษา และโปรแกรมแบบฝึกอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นงานวิจัยในเชิงคติชนประยุกต์ พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านออกเสียงภาษาไทยดีขึ้น และเข้าใจตัวบทนิทานในบริบทเดิมและในบริบทที่สร้างสรรค์ใหม่ ซึ่งตรงกับแนวคิดคติชนสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงสนใจนำแนวคิดดังกล่าวมาจัดการเรียนรู้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานในขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจและขั้นที่ 3 ค้นคว้าและคิด เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนและใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางโครงเรื่อง ค้นหาข้อมูลวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตลอดจนเรียบเรียงเขียนเป็นเรียงความ

ดังนั้น การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคติชนสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่าน จึงมีความสำคัญในฐานะเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่นำจะช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความได้ และเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยทั้งในปัจจุบันและอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคติชนสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่าน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีพื้นความรู้วิชาภาษาไทยต่างกัน หลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคติชนสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่าน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนรู้สำหรับพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคติชนสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่าน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสามารถการเขียนเรียงความ หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่เขียนสื่อสารเพื่อถ่ายทอดข้อมูล องค์ความรู้ แนวคิด และมวลประสบการณ์ผ่านลายลักษณ์อักษรที่เรียบเรียงเป็นเรื่องราวที่มีความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่ได้อย่างแยบยลและน่าสนใจ เพื่อให้บรรลุความสามารถการเขียนเรียงความ ประกอบด้วย การเขียนเรียงความที่มีองค์ประกอบครบถ้วน การเรียบเรียงและลำดับความคิดเป็นขั้นตอน เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน การนำเสนอเนื้อหาอย่างสร้างสรรค์ การใช้สำนวนภาษาที่เหมาะสมและสละสลวย ตลอดจนเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง ซึ่งวัดออกมาในรูปแบบคะแนนจากแบบวัดความสามารถการเขียนเรียงความที่มีลักษณะเป็นแบบทดสอบอัตนัย ตรวจสอบด้วยเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค ชนิดแยกองค์ประกอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ ขั้นที่ 2 ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มตามความสนใจ ขั้นที่ 3 ค้นคว้าและคิด ขั้นที่ 4 นำเสนอ และขั้นที่ 5 ประเมินผล

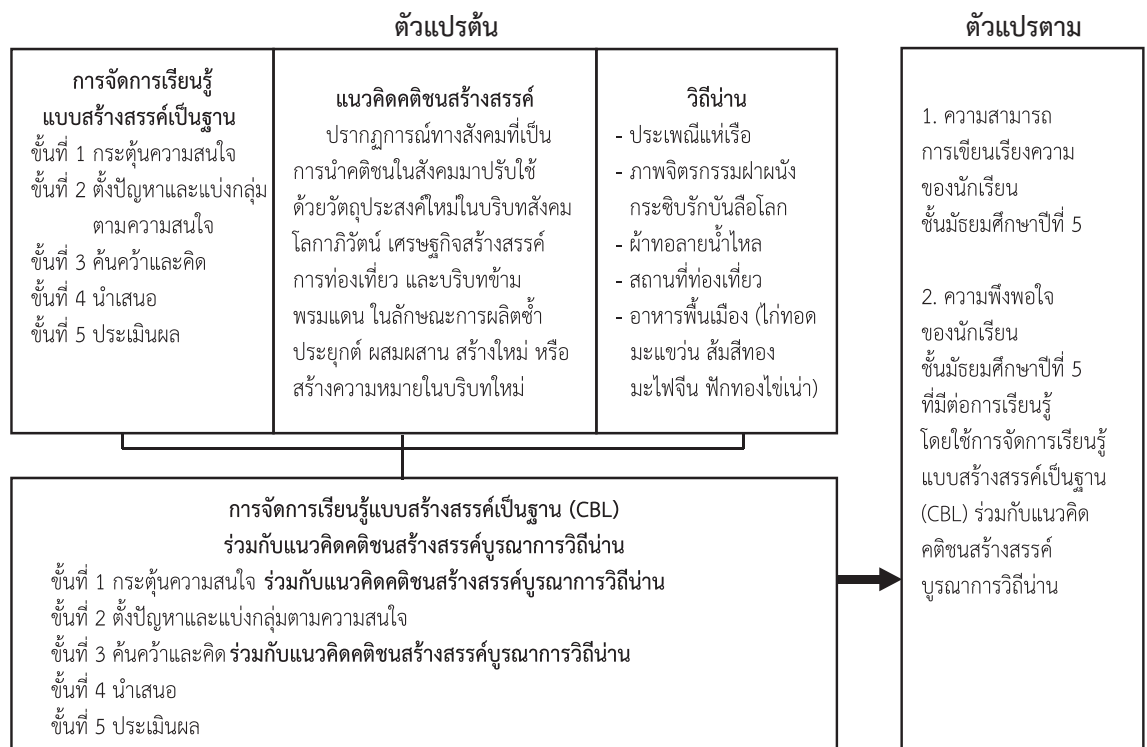
แนวคิดคติชนสร้างสรรค์ หมายถึง ปรากฏการณ์ทางสังคมที่เป็นการนำคติชนในสังคมมาปรับใช้ด้วยวัตถุประสงค์ใหม่ในบริบทสังคมโลกาภิวัตน์ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ การท่องเที่ยว และบริบทข้ามพรมแดน ในลักษณะการผลิตซ้ำประยุกต์ ผสมผสาน สร้างใหม่ หรือสร้างความหมายในบริบทใหม่

วิถีน่าน หมายถึง องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของจังหวัดน่าน ประกอบด้วย ประเพณีแห่เรือ ภาพจิตรกรรมฝาผนังกระซิบรักบันลือโลก ผ้าทอลายน้ำไหล สถานที่ท่องเที่ยว ชุมชนนวัตวิถี และอาหารพื้นเมือง (ไก่ทอดมะแขว่น ส้มสีทอง มะไฟจีน พักทองพันธุ์ไข่น้ำ)

การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคิดค้นสร้างสรรค์บูรณาการ
 วิถีน่าน หมายถึง วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยนำมาพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความของนักเรียน
 โดยทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) โดยในขั้นที่ 1
 และ 3 ใช้ร่วมกับแนวคิดคิดค้นสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่าน

วิธีดำเนินการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถในการเขียนเรียงความหลังเรียนโดยใช้การจัดการ
 การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคิดค้นสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่านสูงกว่าก่อนเรียน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีพื้นฐานรู้วิชาภาษาไทยต่างกันหลังเรียนโดยใช้การจัดการ
 การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคิดค้นสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่าน มีความสามารถ
 การเขียนเรียงความไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Research) แบบสุ่มกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Randomized One Group Pretest-Posttest Design) (รัตนะ บัวสนธ์, 2565) โดยแบบแผนการทดลองมีรายละเอียด ดังตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนการวิจัย

การสุ่ม	กลุ่ม	การวัดก่อนทดลอง	ทดลอง	การวัดหลังทดลอง
R	Gr ₁	O ₁	T	O ₂
เมื่อ	R	หมายถึง	การสุ่มตัวอย่าง	
	Gr ₁	หมายถึง	กลุ่มที่ 1 หรือกลุ่มเดียว	
	O ₁	หมายถึง	การวัดความสามารถการเขียนเรียงความก่อนทดลอง	
	T	หมายถึง	การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิด คติชนสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่าน	
	O ₂	หมายถึง	การวัดความสามารถการเขียนเรียงความหลังทดลอง	

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรีศรีน่าน จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 12 ห้องเรียน 444 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนสตรีศรีน่าน จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับ แนวคิดคติชนสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่าน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนรู้ สำหรับพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคติชนสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่าน

เครื่องมือที่ใช้วิจัย

ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ คุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความ การประเมินเรียงความ และความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพื่อเป็นโมทัศน์พื้นฐานสำหรับสร้างเครื่องมือที่ใช้วิจัย โดยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับพัฒนาความสามารถเขียนเรียงความ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) โดยในขั้นที่ 1 และ 3 ใช้ร่วมกับแนวคิดคิดค้นสร้างสรรค์บูรณาการวิธีนาน จำนวน 5 แผน รวม 9 คาบ ผู้วิจัยสร้างและจัดทำแผนแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.79$, $S.D.=0.18$) จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เพื่อทดสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา และระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ พบว่า สามารถจัดการเรียนรู้ได้ทันเวลาตามแผนที่วางไว้

ตาราง 2 แสดงผลการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

ที่	แผนการจัดการเรียนรู้	แนวคิดคิดค้นสร้างสรรค์	บูรณาการวิธีนาน	เวลา (คาบ)
1	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรียงความ	คติชนประเพณี: การผลิตซ้ำ	ประเพณีแห่เรือ	1
2	การเขียนโครงเรื่องเรียงความ	คติชนวัตถุ: การสร้าง ความหมายในบริบทใหม่	จิตรกรรมฝาผนัง วัตถุมินทร์	1
3	การเขียนคำนำเรียงความ	คติชนวัตถุ: การผลิตซ้ำ	ผ้าทอลายน้ำไหล	2
4	การเขียนเนื้อเรื่องเรียงความ	การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: การสร้างความหมาย ในบริบทใหม่/ผสมผสาน	สถานที่ท่องเที่ยว	3
5	การเขียนสรุปเรียงความ	คติชนวัตถุ: การประยุกต์/ สร้างใหม่	อาหารพื้นเมือง	2
รวม	5	3	5	9

2. แบบวัดความสามารถการเขียนเรียงความ เป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ สำหรับทดสอบก่อนและหลังเรียน และเขียนตอบจำนวน 25-30 บรรทัด ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีศรีน่าน จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เพื่อทดสอบคุณภาพ พบว่า มีค่าความยาก (P_E) ระหว่าง 0.557-0.686 มีค่าดัชนีอำนาจจำแนก (D) ระหว่าง 0.371-0.514 และมีค่าความเชื่อมั่นโดยวิเคราะหค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α) เท่ากับ 0.886 พร้อมทั้งสร้างเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถการเขียนเรียงความแบบรูบริค ชนิดแยกองค์ประกอบ (Analytic Rubric Scoring) จำนวน 5 ประเด็น ประกอบด้วย องค์ประกอบของเรียงความ การเรียบเรียงและลำดับความคิด เนื้อหา และความคิดสร้างสรรค์ การใช้สำนวนภาษา และการเขียนสะกดคำ แล้วนำไปทดสอบคุณภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประเมินความตรงเชิงเนื้อหา พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00 พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญแล้วทดลองใช้เพื่อหาความเชื่อมั่น ด้วยวิธี Inter-Rater Reliability พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) เท่ากับ 0.791 ซึ่งแปลผลได้ว่า การตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจทั้ง 2 คน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถการเขียนเรียงความมีคุณภาพสามารถนำไปใช้จริงได้

3. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนรู้สำหรับพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคิดชนสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่าน มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยสร้างข้อคำถาม จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านละ 7 ข้อ รวม 21 ข้อ ทดสอบคุณภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประเมินความตรงเชิงเนื้อหา พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00 แล้วคัดเลือกข้อคำถามไว้ด้านละ 4 ข้อ รวม 12 ข้อ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้สำหรับพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคิดชนสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่านเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่า มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.858

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) จำนวน 1 คาบ
2. กลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคิดชนสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่าน จำนวน 9 คาบ
3. กลุ่มตัวอย่างการวิจัยทดสอบหลังเรียน (Post-Test) และทำแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ จำนวน 1 คาบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์คะแนนความสามารถการเขียนเรียงความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Sample T-Test)

2. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถการเขียนเรียงความหลังได้รับการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคิดค้นสร้างสรรค์บูรณาการวิธีน่าน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีพื้นความรู้วิชาภาษาไทยต่างกัน (สูง ปานกลาง และต่ำ) โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สำหรับพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคิดค้นสร้างสรรค์บูรณาการวิธีน่าน ด้วยการคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมายรายด้าน

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถในการเขียนเรียงความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถการเขียนเรียงความของกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างก่อนและหลังเรียน (N=30)

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	Sig.
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านองค์ประกอบของเรียงความ	5	3.07	0.64	4.97	0.18	17.13*	0.00
ด้านการเรียบเรียงและลำดับความคิด	5	2.70	0.65	3.50	0.63	5.44*	0.00
ด้านเนื้อหาและความคิดสร้างสรรค์	5	2.67	0.76	3.80	0.55	7.57*	0.00
ด้านการใช้สำนวนภาษา	5	2.53	0.68	3.97	0.41	9.61*	0.00
ด้านการเขียนสะกดคำ	5	2.87	0.82	3.93	0.52	7.44*	0.00
ภาพรวม	25	13.87	2.57	20.30	1.26	15.63*	0.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีพื้นความรู้วิชาภาษาไทยต่างกัน (กลุ่มสูง ปานกลาง และต่ำ) หลังเรียนมีความสามารถในการเขียนเรียงความไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตาราง 4 โดยกลุ่มสูง (9 คน) มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 20.56 กลุ่มปานกลาง (16 คน) มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 20.50 และกลุ่มต่ำ (5 คน) มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 19.20

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเรียงความ (หลังเรียน) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีพื้นความรู้วิชาภาษาไทยต่างกัน (N=30)

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	7.278	2	3.639	2.518	0.099
ภายในกลุ่ม	39.022	27	1.445		
รวม	46.300	29			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้สำหรับพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคิดสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่านในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านประโยชน์ที่ได้รับมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ตามลำดับ ดังตาราง 5

ตาราง 5 ผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ (N=30)

ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	อันดับ
ด้านการจัดการเรียนรู้	4.58	0.51	มากที่สุด	2
ด้านบรรยากาศในการเรียน	4.53	0.56	มากที่สุด	3
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.63	0.49	มากที่สุด	1
รวม	4.58	0.52	มากที่สุด	-

อภิปรายผล

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถในการเขียนเรียงความหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคิดสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่าน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์

เป็นฐาน (CBL) ทุกขั้นตอนช่วยพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความของนักเรียน โดยขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ ช่วยให้นักเรียนเกิดแนวคิด สนใจ และวิเคราะห์ข้อเรื่องเพื่อวางแผนเขียนเรียงความ ขั้นที่ 2 ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มตามความสนใจ ช่วยนักเรียนสร้างกรอบแนวคิด เลือกประเด็นและวางโครงเรื่องเรียงความ ขั้นที่ 3 ค้นคว้าและคิด ช่วยให้นักเรียนได้ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อขยายความคิดให้กว้างขวางและถูกต้องมากยิ่งขึ้น อีกทั้งช่วยให้ผู้เรียนเขียนขยายโครงเรื่องได้ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขั้นที่ 4 นำเสนอ ช่วยให้นักเรียนได้นำเสนอผลงานเรียงความของตนเองและอภิปรายร่วมกับเพื่อนในกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และขั้นที่ 5 ประเมินผล ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินการนำความรู้จากการอภิปรายและการสะท้อนข้อดีและข้อควรพัฒนาจากเพื่อนและครู เพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาผลงานเรียงความของตนเองให้ดียิ่งขึ้น กระบวนการดังกล่าวสอดคล้องกับขั้นตอนการเขียนเรียงความตามแนวคิดของ White (1983) ประกอบด้วย ขั้นสร้างแนวคิดเกี่ยวกับหัวเรื่อง ขั้นรวบรวมและวางแผนขั้นวางโครงเรื่อง ขั้นเขียนร่าง และขั้นทบทวน จึงส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถเขียนเรียงความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร เลิศณรงค์ (2559) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) เรื่อง การเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการเขียนหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำวิธีน่านมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ในขั้นที่ 1 และ 3 โดยใช้ในมุมมองแนวคิดคิดสร้างสรรค์ช่วยให้นักเรียนนำสิ่งรอบตัวมาเป็นข้อมูลสำหรับเขียนเรียงความได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยเรียบเรียงผ่านความเข้าใจ จินตนาการ และสร้างสรรค์ใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการศึกษาคิดสร้างสรรค์ที่ปรากฏการผลิตซ้ำ ประยุกต์ ผสมผสาน และสร้างใหม่ (ศิริพร ณ ถลาง, 2562) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิพา สิงห์เทียน (2558) ที่พัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาชัย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีทักษะการเขียนสารคดีหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อมูลท้องถิ่น วัฒนธรรมพื้นบ้าน วิถีชีวิต หรือวิถีถิ่นจึงช่วยพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้จริง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคิดสร้างสรรค์บูรณาการวิถีถิ่นจึงทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถในการเขียนเรียงความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีพื้นความรู้วิชาภาษาไทยต่างกันหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคิดสร้างสรรค์บูรณาการวิถีถิ่น มีความสามารถในการเขียนเรียงความไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากนวัตกรรมที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น ได้ส่งเสริมให้นักเรียนที่มีพื้นความรู้วิชาภาษาไทย ทั้งในกลุ่มสูงกลุ่มปานกลาง และกลุ่มต่ำ ได้พัฒนาฝึกคิด วิเคราะห์สังเคราะห์และลงมือเขียนในทุกแผนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามลำดับ

ขั้นตอน ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความแบบแยกส่วน จึงทำให้นักเรียนที่มีพื้นความรู้วิชาภาษาไทยแตกต่างกัน มีความสามารถในการเขียนเรียงความหลังเรียนไม่แตกต่างกัน ผลการสังเกตระหว่างจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนที่มีพื้นความรู้วิชาภาษาไทยต่ำ จะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ ในกลุ่มทำให้ผู้เรียนเข้าใจมีกำลังใจและมีแรงกระตุ้นในการทำกิจกรรม และนักเรียนกลุ่มปานกลางก็จะได้เรียนรู้ และเพิ่มทักษะความสามารถการเขียนเรียงความจากนักเรียนกลุ่มเก่ง ซึ่งเป็นเด็กที่มีความรู้สูงอยู่แล้ว เมื่อได้เรียนรู้ด้วยวิธีนี้ ทำให้เข้าใจและได้ฝึกเขียนเรียงความมากยิ่งขึ้น ซึ่งกระบวนการกลุ่มข้างต้นได้ดำเนินกิจกรรมภายใต้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ในขั้นที่ 2-5 จึงทำให้นักเรียนทั้ง 3 กลุ่มมีคะแนนความสามารถการเขียนเรียงความหลังเรียนสูงขึ้น และมีคะแนนความสามารถการเขียนเรียงความไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย อรรพรรณ อุดมสุข (2564) ที่ได้้นำการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) มาพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มีพื้นความรู้อยู่ในกลุ่มสูง ปานกลาง และต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังเรียนไม่ต่างกัน สรุปได้ว่า นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความของนักเรียนได้ทุกกลุ่ม และเหมาะสมที่จะนำไปปรับใช้ในบริบทห้องเรียน เนื่องจากแต่ละห้องเรียนจะจัดนักเรียนแบบละความสามารถ อันเป็นลักษณะโดยธรรมชาติของนักเรียน

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคิดสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับแนวคิดคิดสร้างสรรค์บูรณาการวิถีน่านช่วยทำให้นักเรียนรู้ เข้าใจ และมีความสามารถในการเขียนเรียงความได้ดียิ่งขึ้น สามารถนำองค์ความรู้และมวลประสบการณ์ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ตลอดจนช่วยให้นักเรียนมีทักษะการคิด วิเคราะห์ อภิปราย สังเคราะห์ ข้อมูล และมีทักษะการสื่อสาร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนควรเสริมแนวคิดคิดสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเข้าใจว่า เป็นการมองวัฒนธรรมอย่างเปิดกว้าง เป็นกลาง และสามารถคิดสร้างสรรค์ใหม่ได้ ผ่านการผลิตซ้ำ ผสมผสาน หรือดัดแปลงให้เกิดความหมายในบริบทใหม่ ไม่ได้จำกัดกรอบแค่การอนุรักษ์เท่านั้น

1.2 ในขั้นที่ 5 การประเมินผลของการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ผู้สอนควรแนะนำนักเรียนเพิ่มเติมว่า แนวคิดคิดสร้างสรรค์ ไม่ได้มีหน้าที่ตัดสินคุณค่าของวัฒนธรรมหรือแนวคิดผู้อื่น ควรศึกษาวิถีดั้งเดิมหรือจุดขายในการสรรค์สังคมผู้ประกอบการ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) และแนวคิดคติชนสร้างสรรค์ไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาของผู้เรียนในสาระต่าง ๆ ทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมถึงบูรณาการข้ามกลุ่มสาระเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่แปลกใหม่และน่าสนใจ และสอดคล้องกับภูมิสังคม

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ สิงห์แก้ว. (2561). การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกที่บูรณาการท้องถิ่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร. <http://www.sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/24286>
- ชลธิชา นานา. (2560). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ, อติวงศ์ สุชาโต, วิษณุ โคตรจรัส และปรมินท์ จารุวร. (2558). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการ “วิจัยและพัฒนาแบบฝึกอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านออกเสียงและการพูดภาษาไทยไม่ชัด”. https://elibrary.tsri.or.th/fullP/RDG56H0003/RDG56H0003_full.pdf
- พิสนุ พองศรี. (2558). วิจัยในชั้นเรียน: หลักการและเทคนิคปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ภาสกร เกิดอ่อน, ระวีวรรณ อินทรประพันธ์, พองจันทร์ สุขยิ่ง และกัลยา สหชาติโกสัย. (2559). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.5 (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2565). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งทิwa สิงห์เทียน. (2558). การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร. <https://sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/20191>
- วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์ และกิจวัฒน์ จันทรดี. (2558). คู่มือออกแบบการสอนในศตวรรษที่ 21. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ศิราพร ณ ถลาง. (2562). คติชนสร้างสรรค์: บทสังเคราะห์และทฤษฎี (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

- สมชาย ทุนมาก. (2567). การพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความยึดมั่นผูกพันกับการเรียนต่างกัน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน (CO – 5 STEPs) ร่วมกับแบบฝึกทักษะที่บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค จำกัด.
- อรรณพ อุดมสุข. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อัมพร เลิศนรงค์. (2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนภาษาไทยโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน เรื่อง การเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 17(1), 100-109.
- White, F. D. (1983). *The Writer's Art*. California: Wadsworth Publishing.